

Consell de l'Audiovisual
Comunitat Valenciana

Comunicació inclusiva. Discapacitat

Guia ràpida 2025

Comunicació compromesa amb la societat

PLURAL – HONESTA – VERAÇ – RIGOROSA

- ✓ **Crea continguts que respecten, visibilitzen i representen les diversitats de la societat.**
- ✓ **L'atenció a la diversitat social des de la comunicació contribueix a fomentar societats més inclusives i justes (Comissió Europea).**
- ✓ **La comunicació inclusiva reflecteix i reforça una societat inclusiva.**

La discapacitat en els mitjans. Antecedents

- 1. Els mitjans apel·len a la deficiència de la persona com a característica principal (Casado, 2001; Carretón i Feliu, 2011; Carretón i Lorenzo, 2018).**
- 2. Els mitjans aporten una visió esbiaixada de les persones amb discapacitat (Díaz Aledo, 2007):**
 - ✓ **Sensacionalista**, busca l'impacte del titular.
 - ✓ **Parcial**, que no representa les persones amb discapacitat dins del context de les activitats de la vida quotidiana.
 - ✓ **Institucionalitzada**, les representacions són institucions i càrrecs públics.
 - ✓ **No participatives**, la persona amb discapacitat no sol estar present, només per reforçar l'espectacularitat.
- 3. El col·lectiu amb discapacitat intel·lectual té més estereotipació i estigmatització dins de la discapacitat.**
 - ✓ Creença falsa que existeix una fisonomia física que caracteritza la discapacitat intel·lectual (Ruiz, 2012; Moreno i López, 2016).
 - ✓ Són xiquets eterns (Ruiz, 2012) o éssers asexuals (Rodríguez et al., 2006).
 - ✓ Tracte paternalista o tracte heroic.
- 4. El paper dels agents socials (compromesos amb la discapacitat intel·lectual) en els mitjans de comunicació és excepcional (Díaz Aledo, 2007).**
- 5. En els mitjans predomina (Díaz Aledo, 2007):**
 - ✓ Rol assistencial i patològic (discapacitat com a malaltia i dependència). Caràcter forense (discapacitat com a víctima d'un delicte).
 - ✓ Paper d'estudiant o treballador en centres protegits o d'ocupació específica.

COMUNICACIÓ I INFLUÈNCIA PER A LA INCLUSIÓ.

Els mitjans com a influenciadors

- ✓ Ajuda a eliminar l'estigma i desmuntar mites.
- ✓ Contribueix a l'assoliment dels objectius del col·lectiu.
- ✓ Afavoreix la integració per a la inclusió.
- ✓ Contribueix a la construcció i difusió del coneixement.
- ✓ Sensibilitza sobre problemàtiques, realitats, fonts i subjectes.

COMUNICACIÓ I INFLUÈNCIA PER A LA INCLUSIÓ.

Els mitjans com a vertebradors

- ✓ **Contribueixen a formar opinió pública.**
- ✓ **Col·laboren en la construcció de la realitat.**
- ✓ **Inspiren la ciutadania a actuar amb més responsabilitat i compromís social.**
- ✓ **Contribueixen a ubicar els temes en les agendes política i social.**

RECOMANACIONES

CREACIÓ DE CONTINGUTS

Tractament i llenguatge

**INCLÒURE
SEMPRE ÉS MÉS
QUE INTEGRAR**

INTEGRACIÓ

- ✗ La responsabilitat i l'esforç recauen en la persona amb discapacitat.

INCLUSIÓ

- ✓ La responsabilitat i l'esforç d'eliminar barreres recauen en la societat.

CREACIÓ DE CONTINGUTS

Tractament i llenguatge

**EVITA VERBS O
SUBSTANTIUS
AMB CÀRREGA
NEGATIVA**

- ✗ PADEIX una discapacitat
- ✗ SOFRIX una discapacitat
- ✗ SUPORTA una discapacitat
- ✗ ÉS VÍCTIMA d'una discapacitat
- ✗ S'AFLIGIX d'una discapacitat
- ✓ **PRESENTA una discapacitat**
- ✓ **MANIFESTA una discapacitat**
- ✓ **TÉ una discapacitat**

CREACIÓ DE CONTINGUTS

Tractament i llenguatge

**EVITA
EXPRESSIONS
QUE NO
REFLECTEIXEN LA
REALITAT DE LA
DISCAPACITAT**

- ✗ Persones amb necessitats especials
- ✗ Persona amb capacitats diferents
- ✗ Persona amb diversitat funcional
- ✗ Persona normal
- ✗ Persona amb problemes
- ✗ Dependent, persona dependent
- ✓ **Persona amb discapacitat**
- ✓ **Persona amb mobilitat reduïda**
- ✓ **Persona en situació de dependència**

CREACIÓ DE CONTINGUTS

Tractament i llenguatge

EVITA TERMES OBSOLETES, DESPECTIUS O COSIFICADORS

- ✗ Sorda/sord – sordmuda/sordmut
- ✗ Cega – invident, no vident
- ✗ Paralítica/paralític
- ✗ Invàlida/invàlid
- ✗ Coixa/coix – manca/manc
- ✗ Incapacitada/incapacitat

- ✗ Minusvàlida/minusvàlid
- ✗ Impossibilitada/impossibilitat
- ✗ Lisiada/lisiat – tullida/tullit
- ✗ Discapacitada/discapacitat mental
- ✗ Boja/boig
- ✗ Retardada/retardat
- ✗ Trastornada/trastornat

CREACIÓ DE CONTINGUTS

Tractament i llenguatge

**LA CONDICIÓ DE
DISCAPACITAT
NO DEFINEIX LA
PERSONA**

Persona amb discapacitat...

- ✓ Sensorial (visual i/o auditiva)
- ✓ Física (motora o orgànica)
- ✓ Intel·lectual
- ✓ Mental

CREACIÓ DE CONTINGUTS

Tractament i llenguatge

MOSTRA LA REALITAT DIVERSA EN LA DISCAPACITAT

- ✓ **Incloure les persones amb discapacitat en notícies** d'interés social general.
- ✓ **Contextualitzar la informació** genera coneixement real i aconseguir una societat millor informada.
- ✓ **Valorar si la menció a la discapacitat és rellevant** o simple sensacionalisme.
- ✓ **Contrastar la informació** amb fonts fiables per evitar bulos.
- ✓ **Donar protagonisme.** Testimonis de persones amb discapacitat.
- ✓ **Parlar de les capacitats** i no de les limitacions.
- ✓ Evitar parlar de la discapacitat **com a negativa.**
- ✓ **No contraposar** la persona amb discapacitat a la resta de la societat.
- ✓ **No banalitzar** amb la discapacitat al·ludint a personatges.
- ✓ **No generalitzar** sobre la discapacitat. Evitar substantius com "comunitat" o "col·lectiu" que encasellen.

CREACIÓ DE CONTINGUTS

Imatges que representen la discapacitat

EVITA IMATGES AMB INTENCIÓ

- ✗ **Sensacionalista**, pensant en l'impacte del titular.
- ✗ **Estereotipada**, amb excés de paternalismes o enfocament heroic.
- ✗ **Esbiaixada**, assenyalant diferències.
- ✗ **Despersonalitzada**, sense usar imatges de persones amb discapacitat.

CREACIÓ DE CONTINGUTS

Imatges que representen la discapacitat

**MOSTRA LA
REALITAT
DIVERSA EN LA
DISCAPACITAT**

- ✓ Diversitat ètnica i social.
- ✓ En entorns rurals i urbans.
- ✓ De totes les edats.
- ✓ Amb diferent aparença física.
- ✓ De diferent gènere i orientació sexual.
- ✓ En entorns escolars o llocs de treball normalitzats i diversos.
- ✓ Realitzant activitats quotidianes: cuina, oci, esport, treball, estudis...

RECURSOS

(Setembre de 2025)

- Bellido, S. (2023). *Guía de comunicación inclusiva sobre discapacidad*. Modii. **Veure enllaç**
- Carretón-Ballester, C. y Feliu-Albaladejo, M.A. (2011). El tratamiento de la epilepsia en la agenda de los medios para una comunicación afirmativa. *Revista Internacional de Relaciones Públicas*, 1(2), pp. 237-261. **Veure enllaç**
- Carretón-Ballester, C. y Lorenzo-Sola, F. (2018). Niveles de responsabilidad de los medios en sus relaciones con las minorías. Epilepsia y autismo. *Revista Internacional de Relaciones Públicas*, 8(15), pp. 215-236. **Veure enllaç**
- Casado, D. (2001). *Comunicación social en discapacidad: cuestiones éticas y de estilo*. Real Patronato sobre discapacidad. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. **Veure enllaç**
- Confederación española de personas con discapacidad física y orgánica. *Manual de lenguaje inclusivo*. COCEMFE. **Veure enllaç**
- Consejo de la Unión Europea (2018). *Comunicación inclusiva*. Ed. Secretaría General del Consejo Europeo. **Veure enllaç**
- DÍAZ ALEDO, L. (2007). La representación de la discapacidad en los medios de comunicación. Cómo lograr una presencia más adecuada. *Revista Comunicación e Ciudadanía*, 1, pp.289-306. **Veure enllaç**
- Ministerio de Sanidad, Consumo y Bienestar Social (2019). *GUÍA DE ESTILO Sobre discapacidad para profesionales de los medios de comunicación*. Ed. Real Patronato sobre Discapacidad. **Veure enllaç**
- Moreno Rodríguez, R. y López Bastías, J.L. (2016). *Aproximación histórica sobre los estereotipos asociados a la discapacidad: desde la prehistoria al momento actual. Inclusión, emprendimiento y empleo de las personas con discapacidad. Actualización y propuestas*, pp.99-109.
- Organización de la Naciones Unidas (2022). *Directrices para una Comunicación Inclusiva de la Discapacidad*. Ed. ONU. **Veure enllaç**
- Prodigioso Volcán (2021). *Guía para una comunicación más inclusiva*. **Veure enllaç**
- Rodríguez, J., López, F., Moretín, R. y Arias, B. (2006). Afectividad y sexualidad en personas con discapacidad intelectual. Una propuesta de trabajo. *Revista Española sobre Discapacidad Intelectual*, 37, pp.23-40. **Veure enllaç**
- Ruiz Rodríguez, E. (2012). Actitudes, estereotipos y prejuicios: su influencia en el síndrome de Down Propuestas de intervención. *Revista síndrome de Down*, 29. pp.101-121. **Veure enllaç**

Consell de l'Audiovisual
Comunitat Valenciana